

KUOPION KANSALAIPOISTON OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

Kansalaisopiston perustehtävä

Kuopion kansalaisopisto on Kuopion kaupungin ylläpitämä vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka toimintaa ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä (21.8.1998/632; 29.12.2009/1765; 19.12.2017/965). Laki määrittelee vapaan sivistystyön tarkoituksen ja tavoitteet seuraavasti:

”Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.”

Lain mukaan kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Kuopion kansalaisopisto toimii Kuopion kaupungin strategian ja arvojen mukaisesti (<https://www.kuopio.fi/strategia>). Opiston ylläpitäjä saa lain mukaista valtionapua toimintaan vuosittain vahvistettavan tuntimäärän perusteella. Kuopion kaupunginvaltuusto vahvistaa kansalaisopistolle vuosittain talousarvion ja sitovat tavoitteet. Sopimuskunnat vastaavat oman alueensa kansalaisopistotoiminnan laajuudesta ja kustannuksista kansalaisopistotoimintaa koskevan sopimuksen mukaisesti.

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelman perusteet toimivat pedagogisen ohjauksen, kurssisuunnittelun ja johtamisen välineinä. Niiden tavoitteena on avata sekä henkilöstölle että opiskelijoille opiston keskeisiä toimintaperiaatteita ja antaa pohjaa vuosittaiselle kurssisuunnittelulle. Oppiainekohtaiset opetussuunnitelmat kuvaavat puolestaan eri aineiden opetuksen sisältöä ja tavoitteita. Opetussuunnitelmia uudistetaan ja päivitetään tarpeen mukaan.

OPETUS

Opetusta järjestetään lähipalveluna, asiakkaiden toiveita kuunnellen koko toiminta-alueella. Opetus järjestetään mahdollisimman hyvin tarkoitukseen sopivissa ja esteettömissä tiloissa.

Kaikessa opetuksessa huomioidaan työturvallisuus. Jokaiselle kansalaisopiston omalle opetustilalle on nimetty vastuuhenkilö, joka huolehtii tilan käytännön järjestelyistä niin, että luokassa on hyvä ja turvallinen työskennellä. Koulujen ja muiden ulkopuolisten tilojen suhteen kurssin suunnittelija tarkistaa, että tilat ovat käyttöön soveltuvat. Pedanetin opettajainhuoneessa opettajien käytössä on ajan tasalla oleva [turvallisuusohjeistus](#) (linkki).

Tavoitteenamme on tarjota ajassa kiinni olevaa, uudistuvaa ja nykyaikaisin menetelmin toteutettavaa opetusta.

Opetus ja opiskelijat

Kansalaisopistossa opetus on avointa kaikille. Oppija nähdään itseohjautuvana, omaan elämäntilanteeseensa sopivia valintoja tekevänä aktiivisena toimijana. Jokainen oppija työskentelee omista lähtökohdistaan kohti omia tavoitteitaan. Kurssisuunnittelulla ja opintoneuvonnalla pyritään löytämään jokaiselle oppijalle sopivia ryhmiä. Oikeanlainen ryhmä takaa opetuksen etenemisen koko ryhmän kannalta mielekkäästi. Sekä kurssisuunnittelussa että opetuksen toteutuksessa noudatetaan kansalaisopiston [tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa](#)(linkki).

Kansalaisopiston opiskelijat ovat erittäin motivoituneita oppijoita. Opiskelu tapahtuu pääsääntöisesti ryhmässä. Oppiminen on vuorovaikutteista, tietoa rakennetaan yhdessä keskustellen ja erilaisia opetusmenetelmiä hyödyntäen. Ryhmässä oppiminen koetaan rikkautena, arkiroolit voi harrastuksen parissa unohtaa ja ryhmään voi tulla sellaisen kuin on. Ryhmän koko suunnitellaan pedagogisesti järkeväksi ja tiloihin sopivaksi. Kansalaisopistossa on myös pienryhmäopetusta ja yksilöopetusta. Opetusta toteutetaan sekä kasvokkain että sähköisissä oppimisympäristöissä.

Kansalaisopiston opettajat

Kansalaisopiston kurssitarjonnan suunnittelusta vastaavat koulutussuunnittelijat ja päätoimiset opettajat (vastuuoopettajat). Suunnittelussa huomioidaan vuosittain kuntalaisten ja asiakkaiden toiveet, palautteet, edellisen vuoden toteuma sekä kaupungin asettamat tavoitteet ja käytettävissä olevat resurssit. Kukin vastuuoopettaja/-suunnittelija vastaa oman suunnittelun alueensa kokonaisuudesta.

Tuntiopettajat rekrytoidaan vuosittain. Opetettavien aineiden kirjo on laaja ja opettajat ovat oman opetusalan asiantuntijoita. Kurssin rakenne ja käytettävät opetusmenetelmät valitaan kuhunkin opetettavaan aiheeseen soveltaen. Kunkin kurssin opettaja suunnittelee opetuksensa itse oman alansa ammattitaidolla.

Opettajien osaamista tuetaan perehdytyksen, koulutuksen ja pedagogisen tukemisen keinoin. Opettajat tekevät kehitystyötä mm. eri ainealueiden suunnittelupalavereissa, Opetuksen pedagogisen kehittämisen ryhmässä ja Työhyvinvointi-ryhmässä.

Kestävä kehitys

Kansalaisopistossa työskennellään kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kulttuuriset arvot, kestävä hyvinvointi, ekologisuus ja elinikäinen oppiminen ovat keskeisiä teemojamme. Opetuksessa tuodaan esiin näitä periaatteita kunkin ainealueen näkökulmasta.

TOIMINNAN ARVIOINTI

Toiminnan arviointi pohjautuu lakiin. Arvioinnissa hyödynnetään ylläpitäjän valitsemia arviointimenetelmiä ja -järjestelmiä. Kansalaisopiston toiminnan arviointi on itsearviointia, joka palvelee opiston kehittämistä. Arviointitietoa kerätään opiskelijoilta, asiakkailta, sidosryhmiltä ja henkilökunnalta opiston arviointisuunnitelman mukaan.

Opiskelijan edistymisen arviointi on vuorovaikutteista opettajan ja opiskelijoiden kesken opetusprosessin aikana. Keskeinen lähtökohta on, että oppija arvioi kehittymistään suhteessa henkilökohtaisiin tavoitteisiinsa.